

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. sausio 23 d. Nr. 21RE2-14 (AG2-186/16-2023)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Ingos Drašutavičienės ir Dovilės Jazdauskaitės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitėi, dalyvaujant pareiškėjai X. Y.,

2024 m. sausio 22 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslinto skundo dalį atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui X. X. dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos 2023 m. gruodžio 5 d. rašto Nr. (19.2)-J1-395 „Dėl nenaudojamo, apleisto ar netinkamai naudojamo žemės sklypo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

2024 m. sausio 2 d. Komisijoje priimta nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslinto skundo dalis atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai ir trečiajam suinteresuotam asmeniui X. X. (b. l. 30–34). Pareiškėja prašo panaikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos 2023 m. gruodžio 5 d. raštą Nr. (19.2)-J1-395 „Dėl nenaudojamo, apleisto ar netinkamai naudojamo žemės sklypo“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2023 m. lapkričio 10 d. prašymą (toliau – ir Prašymas).

Patikslintame skunde (b. l. 21–22) nurodo, jog Prašymu kreipėsi į Palangos miesto savivaldybės administraciją, prašant išbraukti žemės sklypą adresu (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Žemės sklypas) iš Palangos miesto privačios nuosavybės teise valdomų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo (toliau – ir Sąrašas), kuris patvirtintas 2023 m. rugpjūčio 23 d. Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A1-1131 (toliau – ir Įsakymas). Nesutinka su Žemės sklypo įtraukimu į Sąrašą. Teigia, jog Žemės sklypą reguliariai šienauja ir prižiūri. Ankstyvą pavasarį Žemės sklypą sutvarkė – buvo nupjauta žolė, nugenėti medeliai, viskas išvežta.

Paaiškina, kad liepos mėn. antroje pusėje jiems buvo siųstas registruotas laiškas, raginantis Žemės sklype nusipjauti žolę per 20 dienų, tačiau šeima buvo išvykusi ir tonespėjo atlikti laiku. Grįžę rugpjūčio 20 d. žolę sklype nupjovė ir informaciją nusiuntė elektroniniu laišku Palangos miesto savivaldybei, tačiau laiškas buvo neperskaitytas ir Žemės sklypas įtrauktas į Sąrašą. Prašo panaikinti Raštą, kadangi Prašymas net nebuvo svarstomas, nes buvo pateiktas praleidus nustatytus terminus.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja palaikė patikslinto skundo dalies reikalavimus ir prašė patikslintą skundą dalyje tenkinti. Papildomai paaiškino, jog Žemės sklypas buvo sutvarkytas rugpjūčio 20 d., tačiau informaciją apie tai atsakovei išsiuntė elektroniniu paštu tik rugpjūčio 29 d. Kadangi sklypą susitvarkė, nesidomėjo, ar Žemės sklypas įtrauktas į Sąrašą, ir tik gavę informaciją iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, išsiaiškino, jog sklypas įtrauktas į Sąrašą. Prašymu prašė atsakovės peržiūrėti klausimą dėl Žemės sklypo įtraukimo į Sąrašą ir Žemės sklypą iš jo išbraukti.

Atsakovė Palangos miesto savivaldybės administracija 2024 m. sausio 9 d. Komisijai pateikė atsiliepiamą (b. l. 43–46), kuriuo prašo pareiškėjos patikslintą skundą atmesti.

Paaishkina, kad 2023 m. birželio 29 d. atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad pareiškėjai ir jos sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teisės pagrindu priklausantis Žemės sklypas yra apleistas, neprižiūrimas, nešienautas, apaugęs piktžolėmis, žolės aukštis siekia 90 cm. 2023 m. liepos 11 d. pareiškėjai ir jos sutuoktiniui adresu (*duomenys neskelbtini*), buvo išsiųstas pranešimas apie Žemės sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą. Informacija taip pat paskelbta tinklapyje www.palanga.lt ir vietinėje spaudoje. Nuo tokios informacijos paskelbimo dienos laikoma, kad savininkui ar valdytojui tinkamai įteikta Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. T2-123 1 punktu patvirtintame Nenaudojamų apliestų kitos paskirties žemės sklypų nustatymo tvarko apraše (toliau – ir Aprašas) nurodyta informacija (Aprašo 4 punktas). Pažymi, jog 2023 m. rugpjūčio 7 d. pakartotinio patikrinimo metu buvo nustatyta, kad sklypas nėra ir nebuvo tvarkomas, šienaujamas, žolės aukštis viršija 1 metrą.

Nurodo, jog Žemės sklypas buvo įtrauktas į Sąrašą laikantis Aprašo 3, 4, 4¹, 5.1, 8 punktų reikalavimų, griežtai laikantis nustatytos tvarkos, nepažeidžiant nei procesinių, nei materialinių teisės normų. Pagal Aprašo 17 punktą, asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas ar nuomojamas (naudojamas) žemės sklypas įrašytas į preliminarų Sąrašą, gali per 20 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos raštu pateikti Komisijai motyvuotą prašymą išbraukti sklypą iš Sąrašo ir pateikti dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypas neatitinka Aprašo 5 punkte nustatytų kriterijų arba atitiktis šiems kriterijams yra sąlygota vienos ar kelių Aprašo 6 punkte numatytų aplinkybių. Komisija, išnagrinėjusi motyvuotą prašymą, išbraukia žemės sklypą iš preliminarus Sąrašo, kai nustato, kad žemės sklypas neatitinka šio Aprašo 5 punkte nurodytų požymių, kad žemės sklypas nenaudojamas dėl šio Aprašo 6 punkte nurodytų aplinkybių. Pažymi, jog pareiškėja per Aprašo 17 punkte nustatytą terminą nesikreipė dėl Žemės sklypo išbraukimo iš Sąrašo, 2023 m. rugpjūčio 28 d. Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorės įsakymu Nr. A1- 1131 „Dėl Palangos miesto privačios nuosavybės teise valdomų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – ir Įsakymas) pareiškėjai ir jos sutuoktiniui priklausantis Žemės sklypas įtrauktas į Sąrašą ir jam pritaikytas padidintas žemės mokesčio tarifas. Akcentuoja, jog pareiškėja Įsakymo neapskundė per teisės aktais nustatytą terminą.

Pabrėžia, jog pareiškėja nepateikė nė vieno įrodymo, patvirtinančio, jog Žemės sklypas vasaros sezono metu buvo šienaujamas, prižiūrimas. Priešingai, atliktų patikrinimų metu buvo nustatyta, kad sklypas neprižiūrimas, nešienaujamas, žolės aukštis viršija 90 cm.

Atkreipia dėmesį, kad Palangos miesto savivaldybės teritorijoje galioja Palangos miesto savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. T2-131 1 punktu patvirtintos Palangos miesto tvarkymo ir švaros taisyklės (toliau – ir Švaros taisyklės), pagal kurių 8 punktą, asmenys privalo nuolat užtikrinti švarą ir tvarką, valyti ir prižiūrėti teritorijas, sklypus, šienauti ir pjauti žolę. Vasaros sezono metu žolė turi būti ne aukštesnė kaip 12 cm.

Pažymi, kad Žemės sklypas Sąrašo sudarymo ir Įsakymo priėmimo metu buvo apleistas, šios aplinkybės neginčija ir pati pareiškėja.

Mano, jog skundžiamas Raštas yra informacinio pobūdžio, kurio panaikinimas nesukeltų jokių teisinių pasekmių. Ginčijamas atsakymas nepažeidžia pareiškėjos teisių ir saugomų interesų, nesukelia teisinių pasekmių. Atsakovė pateikė atsakymą, nepažeisdama atsakymų į prašymus reglamentuojančių teisės aktų normų. Raštas yra motyvuotas, jame suformuluotas informacinio pobūdžio atsakymas, pasirašytas kompetentingo asmens, todėl atitinka visus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) reikalavimus.

Trečiasis suinteresuotas asmuo X. X. atsiliepiamo į patikslintą skundą nepateikė, į posėdį neatvyko.

Bylos šalims apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 48–51). Atsakovė prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka atsakovės atstovui nedalyvaujant (b. l. 46). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalimi, byla išnagrinėta atsakovės atstovui ir trečiajam suinteresuotam asmeniui

nedalyvaujant.

Patikslinto skundo dalis atmetina.

Byloje kilo ginčas dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos 2023 m. gruodžio 5 d. rašto Nr. (19.2)-J1-395 „Dėl nenaudojamo, apleisto ar netinkamai naudojamo žemės sklypo“, kuriuo netenkintas Prašymas išbraukti Žemės sklypą iš Sąrašo, teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas patvirtina, kad žemės sklypas adresu (*duomenys neskelbtini*), nuosavybės teise priklauso X. X. ir X. Y. (b. l. 42).

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2023 m. birželio 29 d. Palangos miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyrius atliko patikrinimą, kurio metu nustatyta, kad pareiškėjai ir jos sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teisės pagrindu priklausantis Žemės sklypas yra apleistas, neprižiūrimas, nešienautas, apaugęs piktžolėmis, žolės aukštis siekia 90 cm. Tai patvirtina į bylą pateikti įrodymai: Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų nustatymo Palangos mieste apžiūros aktas (b. l. 65) žemės sklypo planas (b. l. 67), fotonuotraukos (b. l. 68–70).

2023 m. liepos 11 d. pareiškėjos sutuoktiniui X. X. adresu (*duomenys neskelbtini*), buvo išsiųstas pranešimas apie Žemės sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą (b. l. 27). Pranešime išaiškinta galimybė per 20 kalendorinių dienų raštu pateikti Administracijos direktoriaus sudarytai komisijai motyvuotą prašymą išbraukti Žemės sklypą iš Sąrašo ir pateikti dokumentus, įrodančius, kad Žemės sklypas neatitinka Aprašo 5 punkte nustatytų kriterijų arba atitiktis šiems kriterijams yra sąlygota vienos ar kelių Aprašo 6 punkte numatytų aplinkybių.

Informacija apie preliminarų Sąrašą 2023 m. liepos 10 d. paskelbta Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt (aktualus Sąrašo 44 punktas, b. l. 58–63) bei

2023 m. liepos 14 d. paskelbta vietinėje spaudoje (b. l. 64).

2023 m. rugpjūčio 7 d. pakartotinio patikrinimo metu buvo nustatyta, kad sklypas nėra ir nebuvo tvarkomas, šienaujamas, žolės aukštis viršija 1 metrą, ką patvirtina į bylą pateiktos fotonuotraukos (b. l. 71).

2023 m. rugpjūčio 28 d. Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorės įsakymu Nr. A1-1131 „Dėl Palangos miesto privačios nuosavybės teise valdomų nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir Įsakymas) pareiškėjai ir jos sutuoktiniui priklausantis Žemės sklypas įtrauktas į Sąrašą ir jam pritaikytas padidintas žemės mokesčio tarifas (prieiga internete: www.palanga.lt, Sąrašo 16 eilutė). Sąrašas 2023 m. rugpjūčio 30 d. viešai paskelbtas savivaldybės interneto svetainėje (b. l. 55–57).

Pareiškėja 2023 m. lapkričio 10 d. atsakovei pateikė Prašymą, kuriame nurodė aplinkybes apie pavėluotai nušienautą žemės sklypą, laiku negautą informaciją apie sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą. Pareiškėja prašė peržiūrėti sprendimą dėl Žemės sklypo įtraukimo į Sąrašą, kadangi žemės sklypas yra sutvarkytas, padidintas žemės mokestis yra nepakeliama finansinė našta šeimai (b. l. 23).

Atsakovė skundžiamu Raštu nusprendė Prašymo netenkinti, kadangi jis pateiktas praleidus Apraše nustatytus terminus (b. l. 72–73).

Nesutikimą su Raštu pareiškėja iš esmės motyvuoja tuo, kad Prašymas net nebuvo nagrinėtas, nes pateiktas praleidus Apraše nustatytus terminus, informaciją apie Žemės sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą gavo pavėluotai, laiku nespėjo informuoti atsakovės apie sklypo sutvarkymą.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ, redakcija galiojusi 2023 m. lapkričio 30 d. iki 2024 m. sausio 1 d.), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. gruodžio 30 d.), Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymas, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutarimo Nr. 890 redakcija, toliau – ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės),

Palangos miesto savivalybės tarybos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. T2-123 1 punktu patvirtintas Nenaudojamų aplystų kitos paskirties žemės sklypų nustatymo tvarko aprašas (2020 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. T2-130 redakcija, toliau – ir Aprašas) ir kiti teisės aktai.

Atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat priimdama administracinius aktus) privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 1 punkte nustatytas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, o veikla atitikti įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą įpareigoja veikti tik pagal įstatymo jam suteiktus įgaliojimus.

Vadovaujantis VAĮ 2 straipsniu, prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (10 dalis), o skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti (12 dalis). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Į prašymą viešojo administravimo subjektas turi atsakyti atsižvelgdamas į jo turinį (Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punktas), pagal 45.3 punktą, į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (pateikiamas atitinkamas sprendimas arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys).

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 29 punktą, vietinių rinkliavų, įmokų ir mokesčių tarifų nustatymas įstatymų nustatyta tvarka priskirtinas išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai.

Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymas suteikia teisę savivaldybės tarybai priimti norminio pobūdžio teisės aktus, kuriais ji gali nustatyti konkretų žemės mokesčio tarifo dydį bei jį diferencijuoti priklausomai nuo žemės naudojimo paskirties, naudojimo būdo, priežiūros būklės ir kitokius požymius (Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnis).

Palangos miesto tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Palangos miesto savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 11 d. sprendimu Nr. T2-131 (minėta, toliau – ir Švaros taisyklės), 8 punktas nustato, jog asmenys privalo nuolat užtikrinti švarą ir tvarką: valyti ir prižiūrėti teritorijas, sklypus, šienauti ir pjauti žolę. Vasaros sezono metu žolė turi būti ne aukštesnė kaip 12 cm.

Nenaudojamų, apleistų kitos paskirties žemės sklypų, kuriems gali būti taikomas padidintas mokesčio tarifas, sąrašo sudarymo ir keitimo tvarką bei sąlygas Palangos mieste, reglamentuoja Aprašas. Aprašo tikslas – nustatyti fizinių ir juridinių asmenų nenaudojamus, apleistus nuosavybės teise valdomus, nuomojamus (naudojamus) iš valstybės žemės sklypus, išskyrus apleistų žemės ūkio naudmenų plotus, kurių nustatymas, apdorojimas ir teikimas suinteresuotoms institucijoms reglamentuojamas Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), ir apmokestinti jų savininkus bei nuomininkus (naudotojus) Palangos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos nustatytais žemės ir žemės nuomos mokesčio tarifais (Aprašo 2 punktas). Aprašo 3 punktas pateikia nenaudojamos, apleistos žemės sąvoką – tai žemė, kurioje esantys statiniai apleisti, neprižiūrimi ar nenaudojami, arba neužstatyta žemė, tačiau nesutvarkyta taip, kad ji būtų tinkama naudoti pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, ar visiškai neprižiūrima (nešienaujama, apaugusi menkaverčiais medžiais, krūmais, piktžolėmis ir pan.), žemės sklype laikomos (išskyrus tam skirtas vietas) statybinės ir (ar) teršiančios aplinką medžiagos, statybinis laužas ar daiktai (akivaizdžiai netvarkingos, techninių reikalavimų neatitinkančios transporto priemonės, jų dalys, nenaudojami statybiniai vagonėliai ir kt.), kaupiamos šiukšlės. Aprašo 4 punkte įtvirtinta, kai Apraše nurodytais atvejais savininko ar valdytojo nėra galimybės informuoti registruotu paštu (nėra deklaruota gyvenamoji ar buveinės

vieta, deklaruotas išvykimas į kitą valstybę nurodant tikslaus adreso ir pan.), jam siūstina informacija paskelbiama Savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt ir nuo tokios informacijos paskelbimo dienos laikoma, kad savininkui ar valdytojui tinkamai įteikta Apraše nurodyta informacija.

Pagal Aprašo 5 punktą, į Sąrašą, kuris kasmet tvirtinamas Palangos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) direktoriaus įsakymu, įrašoma fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausanti ar jų nuomojama (naudojama) valstybinė žemė, kuri pagal Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimą Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarimą Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“ yra pripažįstama mokesčio objektu ir atitinka bent vieną šių kriterijų: 5.1. žemės sklypas yra apleistas, t. y. nesutvarkytas taip, kad jis būtų tinkamas naudoti pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį arba visiškai neprižiūrimas (pvz., žemės sklypas nešienaujamas, apaugęs menkaverčiais medžiais ir krūmynais, piktžolėmis ir pan.); 5.2. žemės sklype laikomos (išskyrus tam skirtas vietas) statybinės ir (ar) teršiančios aplinką medžiagos, statybinis laužas ar daiktai (akivaizdžiai netvarkingos, techninių reikalavimų neatitinkančios transporto priemonės, jų dalys, nenaudojami statybiniai vagonėliai, nesuderinti laikini komerciniai įrenginiai (kioskai) ar pan.), kaupiamos šiukšlės; 5.3. kitais atvejais, kai nustatoma, kad žemės sklypas yra apleistas ir neprižiūrimas. Atvejai, kada žemės sklypas į Sąrašą neįtraukiamas, reglamentuoti Aprašo 6 punkte, t. y. 6.1. kompetentingos institucijos sprendimu yra nustatytas apribojimas naudoti žemės sklypą (išskyrus šio turto areštą, uždėtą jo savininkui dėl jam inkriminuojamos neteisėtos veiklos ir šio turto įkeitimo ar hipotekos) arba žemės sklypu negalima naudotis ar jį valdyti dėl teisėsaugos institucijų (kitų kompetentingų institucijų) atliekamo tyrimo ar įsiteisėjusio sprendimo su šiuo turtu susijusioje byloje; 6.2. nuo žemės sklypo įsigijimo praėjo mažiau kaip 6 (šeši) mėnesiai. Procedūros, numatančios žemės sklypo įtraukimą į Sąrašą, reglamentuojamos Aprašo 7–16 punktuose. Galimybė pakeisti preliminarų Sąrašą numatyta Aprašo

17 punkte, kuris nustato, jog asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas ar nuomojamas (naudojamas) žemės sklypas įrašytas į preliminarų Sąrašą, gali per 20 (dvidešimt) kalendorinių dienų nuo pranešimo apie įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos raštu pateikti Komisijai motyvuotą prašymą išbraukti sklypą iš Sąrašo ir pateikti dokumentus, įrodančius, kad žemės sklypas neatitinka Aprašo 5 punkte nustatytų kriterijų arba atitiktis šiems kriterijams yra sąlygota vienos ar kelių Aprašo 6 punkte numatytų aplinkybių. Tokį motyvuotą prašymą išnagrinėja komisija ir nustatiusi, kad žemės sklypas neatitinka Aprašo 5 punkte nurodytų požymių ar kad žemės sklypas nenaudojamas dėl Aprašo 6 punkte nustatytų aplinkybių, sklypą iš preliminarus sąrašo išbraukia.

Sistemiškai įvertinus Aprašo 17 ir 4 punkto nuostatas, darytina išvada, kad žemės sklypai iš preliminarus Sąrašo gali būti išbraukiami per 20 dienų nuo pranešimo apie įrašymą į Sąrašą išsiuntimo dienos arba nuo tokios informacijos paskelbimo savivaldybės internetinėje svetainėje. Galimybė teikti prašymą vėliau nei po 20 dienų nuo tokios informacijos paskelbimo, nenumatyta.

Nagrinėjamoje byloje susiklostė tokia faktinė ir teisinė situacija, kai pareiškėjai ir jos sutuoktiniui priklausantis Žemės sklypas Įsakymu įtrauktas į Sąrašą. Minėtas Įsakymas (jo dalis dėl Žemės sklypo įtraukimo, sukianti pareiškėjai teises pasekmes) yra nenuginčytas ir galiojantis. Pareiškėja, siekdama, kad Žemės sklypas būtų išbrauktas iš Sąrašo, 2023 m. lapkričio 10 d. pateikė Prašymą, prašydama persvarstyti sprendimą Žemės sklypą įtraukti į Sąrašą ir tokį sprendimą panaikinti pačiam viešojo administravimo subjektui, sklypą išbraukiant iš Sąrašo. Skundžiamu Raštu Prašymas netenkintas, kadangi pateiktas praleidus nustatytą terminą. Byloje spręstina, ar atsakovė turėjo teisinį ir faktinį pagrindą Prašymo netenkinti, ar priimtas Raštas atitinka administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus.

Pirmiausia Komisija pažymi, kad skundžiamas Raštas sukėlė teises pasekmes pareiškėjai, nes juo buvo netenkintas Prašymas. Todėl nesutiktina su atsakovės pozicija, jog skundžiamas Raštas yra informacinio-konsultacinio pobūdžio, kurio panaikinimas nesukeltų teisinių pasekmių.

Kadangi buvo prašoma pačiam viešojo administravimo subjektui pasinaikinti priimtą sprendimą, aktualios VAI 16 straipsnio nuostatos. VAI 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą: 1) neteisėtą administracinį sprendimą; 2) teisėtą administracinį sprendimą, jeigu administracinio sprendimo pripažinimas netekusiu galios yra leidžiamas pagal kitus įstatymus arba jeigu administracinis sprendimas yra sąlyginis ir per nustatytą laikotarpį asmuo nustatytų sąlygų neįvykdo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, pasisakydamas dėl viešojo administravimo subjekto teisės atšaukti priimtą teisės aktą ir remdamasis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, yra nurodęs, jog Europos Sąjungos teisėje aiškiai atskiriamos dvi situacijos. Pirmą, Sąjungos institucija panaikina sprendimą, kuris yra teisėtas, tačiau dėl pasikeitusių faktinių aplinkybių arba teisinio reguliavimo, jų manymu, turi būti pakeistas arba panaikintas. Antra, kompetentinga institucija panaikina ar pakeičia sprendimą savo iniciatyva dėl to, kad priimtas sprendimas neteisėtas, pavyzdžiui, buvo priimtas, remiantis klaidingu teisės nuostatų interpretavimu, pateikus apgaulingus, netikslius duomenis ir pan. Europos Sąjungos teismų praktikoje įtvirtintas bendrasis teisės principas pagal kurį leidžiama atgaline data atšaukti neteisėtą administracinį aktą, sukūrusį subjektines teises, tačiau teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai reikalauja, kad neteisėtas aktas būtų panaikintas per protingą laikotarpį ir būtų atsižvelgta į tai, kiek suinteresuotas asmuo galėjo pasitikėti akto teisėtumu. Akto panaikinimas atgaline data galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms konkrečiu atveju (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-3537- 822/2016 ir šiame sprendime nurodytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką).

Paminėta VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata, ją aiškinant inter alia (be kita ko) kartu su VAI 2 straipsnio 5 dalimi („administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei“), reiškia, kad viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo priimtą teisėtą administracinį sprendimą (i) tiek tais atvejais, kai tokio administracinio sprendimo pripažinimas netekusiu galios yra leidžiamas pagal kitus įstatymus, (ii) tiek tais atvejais, kai tokio administracinio sprendimo pripažinimas netekusiu galios yra leidžiamas pagal kitus įstatymams neprieštaraujančius teisės aktus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gruodžio 1 d. nutartis byloje Nr. eA- 3230-968/2021)

Nagrinėjamu atveju aukščiau nurodytas teisinis reguliavimas nenumato galimybės atsakovei panaikinti Įsakymo dalies ir išbraukti Žemės sklypą iš Sąrašo, kai pati pareiškėjai nesilaikė imperatyvių teisės normų, ypač taisyklių, nustatančių savininko pareigą tinkamai prižiūrėti žemės sklypą ir nustatytų procesinių terminų. Minėta, jog atsakovė bet kokius veiksmus gali atlikti jai suteiktos kompetencijos srityje. Be kita ko, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pasisakyta, jog kompetentingos institucijos teisė peržiūrėti sprendimą, susijusį su trečiųjų asmenų teisių apimtimi, yra siejama su aplinkybe, kad institucija turi naujos informacijos ir taip pat su akivaizdumo sąlyga, kad institucija, priimdama šiuo metu siekiamą panaikinti sprendimą, šios naujos informacijos nežinojo ar neturėjo žinoti (2017 m. kovo 16 d. sprendimas Valsts ieņēmumu dienests prieš „Veloserviss“ SIA byloje Nr. C-47/16). Nagrinėjamu atveju atsakovė turėjo visą su Žemės sklypo įtraukimu į Sąrašą susijusią informaciją, pareiškėja naujos informacijos, išskyrus pateisinimus dėl laiku nesutvarkyto Žemės sklypo, nepateikė.

Byloje nustatyta, kad atsakovė laikėsi Apraše nurodytų procedūrinių reikalavimų dėl Žemės sklypo įtraukimo į Sąrašą, informaciją apie Žemės sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą siuntė pareiškėjos sutuoktiniui (vienam iš sklypo bendrasavininkų) registruota pašto siunta deklaruotos gyvenamosios vietos adresu – (*duomenys neskelbtini*), informaciją paskelbė vietinėje spaudoje ir interneto svetainėje. Dėl žemės sklypo būklės nustatymo buvo atlikti patikrinimai, pateiktos fotonuotraukos. Komisijos vertinimu, pareiškėjai ir jos sutuoktiniui buvo sudarytos visos galimybės žinoti apie pradėtas procedūras jų Žemės sklypo priežiūros klausimais.

Pareiškėjos pateiktos fotonuotraukos (b. l. 79–80), jog sklypas buvo nušienautas išsiųstos

iš trečiojo suinteresuoto asmens elektroninio pašto 2023 m. rugpjūčio 29 d., t. y. jau po Įsakymo priėmimo. Nuolatinę sklypo priežiūrą patvirtinančių įrodymų nepateikta, todėl pareiškėjos teikiami argumentai ir įrodymai niekaip nepatvirtina ir neįrodo, jog sklypas buvo tvarkomas iki Įsakymo priėmimo. Pareiškėjos pateiktos fotonuotraukos yra neinformatyvios ir neaišku, kada darytos, todėl negali patvirtinti, kad Žemės sklypo tvarkymo darbai buvo vykdomi iki Įsakymo priėmimo. Taigi darytina išvada, kad per Aprašo 17 punkte nustatytą terminą pareiškėja ir jos sutuoktinis neįrodė Žemės sklypo neatitikimo Aprašo 5 punkte nustatytiems kriterijams arba tai, jog atitiktis šiems kriterijams yra sąlygota vienos ar kelių Aprašo 6 punkte numatytų aplinkybių. Šiame kontekste Komisija pažymi, jog žemės sklypo savininkai turi nuolatinę pareigą tinkamai prižiūrėti žemės sklypus. Todėl akivaizdu, kad ir pareiškėja bei jos sutuoktinis tokią pareigą turi Žemės sklypo atžvilgiu ne tik laikotarpiu, kada atliekamos įtraukimo į Sąrašą procedūros.

Pasisakant dėl patikslintame skunde ir posėdžio metu pareiškėjos nurodyto motyvo, kodėl siunčiamos registruotos siuntos apie žemės sklypo įtraukimą į preliminarų Sąrašą, o nėra informuojama elektroniniu paštu, pažymėtina, kad toks imperatyvus reguliavimas numatytas Apraše. Be kita ko, Apraše nėra numatyta, kad registruota pašto siunta siunčiamas raštas, kuriuo informuojama apie ketinimą žemės sklypą įtraukti į Sąrašą, turi būti įteiktas gavėjui, kadangi ši informacija yra skelbiama ir internete ir yra viešai prieinama. Taigi, pareiškėjos (jos sutuoktinio) informavimas apie įtraukimą į preliminarų Sąrašą buvo atlikti nepažeidžiant Aprašo reikalavimų, o priešingi šiuo klausimu pareiškėjos argumentai yra nepagrįsti ir atmetami (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. gegužės 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1793-415/2021, 2021 m. birželio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1431-438/2021, 2022 m. vasario 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-271- 575/2022).

Pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl atostogų, atsakovės neinformavimo laiku apie sutvarkytą žemės sklypą, šeimos finansinės padėties negali paneigti faktinės situacijos dėl Žemės sklypo nesutvarkymo iki Įsakymo priėmimo. Kadangi Prašymas pateiktas praleidus Aprašo 17 punkte nustatytą terminą, tai yra pakankamas pagrindas Prašymo netenkinti, nesvarstant nurodytų individualių aplinkybių.

Komisija, vertindama ginčijamo Rašto atitiktį VAI įtvirtintiems reikalavimams, pažymi, kad tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAI (2020 m. gegužės 28 d. įstatymo Nr. XIII-2987 redakcija) 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. vasario 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023; 2023 m. gruodžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1257-968/2023). VAI 10 straipsnio 5 dalimi iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, taip pat motyvai, todėl kai nėra pagrindo individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, spręsdamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas (atitinkamai, Komisija) privalo ad hoc (esant konkrečiai situacijai) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. rugsėjo 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-709-415/2017, 2021 m. rugsėjo 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2457- 575/2021, 2023 m. gruodžio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2093-463/2023).

Komisija, įvertinusi Rašto turinį, nustatytų aplinkybių kontekste, sprendžia, jog jis atitinka

esminius VAI 10 straipsnio reikalavimus, keliamus, administraciniam aktui, t. y. administracinis aktas pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, nurodytos visos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvai, nurodyta priežastis netenkinti Prašymo pagrįsta byloje surinktais įrodymais, taip pat nurodyta administracinio sprendimo apskundimo tvarka, Raštas pasirašytas kompetentingo subjekto, todėl nėra pagrindo naikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos 2023 m. gruodžio 5 d. rašto Nr. (19.2)-J1-395 „Dėl nenaudojamo, apleisto ar netinkamai naudojamo žemės sklypo“.

Prašymas išnagrinėtas laikantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių bei VAI 10 straipsnio reikalavimų. Aprašas nenumato galimybės nagrinėti prašymus, pateiktus, praleidus Aprašo 17 punkte numatytą terminą, todėl nėra jokio teisinio pagrindo tenkinti išvestinį reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos skundas atmestinas, kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos X. Y. patikslinto skundo dalį atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai ir trečiajam suinteresuotam asmeniui X. X. dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos 2023 m. gruodžio 5 d. rašto Nr. (19.2)-J1-395 „Dėl nenaudojamo, apleisto ar netinkamai naudojamo žemės sklypo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Inga Drąsutavičienė

Dovilė Jazdauskaitė